

OBSAH

Předmluva	9
Úvod	13
1. Velká Británie – několik pohledů na zemi	17
1.1 Správní členění	17
1.2 Politický systém, legislativa, exekutiva	20
1.3 Historické okolnosti vytváření britského vzdělávacího systému	24
1.4 Ekonomika a zemědělství	29
1.5 Zeměpisná charakteristika	31
1.6 Obyvatelstvo, rodina, mládež	33
1.7 Náboženství	36
1.8 Věda a kultura	36
2. Vzdělávací systém Velké Británie	40
2.1 Cesta ke vzdělání pro všechny	40
2.2 Dualita v britském vzdělávání – role soukromého sektoru	42
2.3 Další dualita britského vzdělávání – náboženské a sekulární školy	43
2.4 Jazyk reformy – terminologie systému	45
2.5 Struktura vzdělávacího systému	48
2.5.1 Předškolní vzdělávání	49
2.5.2 Primární škola	51
2.5.3 Sekundární škola	53
2.6 Skotsko	60
2.7 Vzdělávání učitelů a učitelé v praxi	64
2.7.1 Vzdělávání učitelů	64
2.7.1.1 Přípravné vzdělávání učitelů	64
2.7.1.2 Celoživotní vzdělávání učitelů	67
2.7.2 Učitelé v praxi	68
2.7.2.1 Status učitelů	68
2.7.2.2 Pracovní doba a profesní povinnosti učitelů	69
2.7.2.3 Platy učitelů	70
3. Vzdělávací politika Velké Británie	75
3.1 Instituce vzdělávací politiky	75
3.2 Zákony a další základní směrnice týkající se vzdělávání	76

3.3 Principy a cíle vzdělávací politiky Velké Británie (Spojeného království)	79
3.3.1 Principy a cíle vzdělávací politiky – Anglie	81
3.3.2 Principy a cíle vzdělávací politiky – Wales	82
3.3.3 Principy a cíle vzdělávací politiky – Severní Irsko	85
3.3.4 Principy a cíle vzdělávací politiky – Skotsko	86
3.4 Britské školní vzdělávání v pohledu OECD	88
4. Kurikulum Velké Británie	92
4.1 Kontexty zavedení Národního kurikula (NC)	95
4.2 Národní kurikulum	98
4.2.1 Charakteristika Národního kurikula	95
4.2.2 Implementace Národního kurikula	103
4.2.3 Recepce a efekty Národního kurikula	104
4.2.4 Jak dál?	106
4.3 Skotsko	108
4.4 Bilance a perspektivy	110
5. Evaluace škol a hodnocení žáků	113
5.1 Evaluace škol	113
5.2 Účast Velké Británie v mezinárodních srovnávaních školní úspěšnosti žáků	116
5.3 Hodnocení žáků ve školách	118
5.3.1 Hlavní instituce působící v oblasti hodnocení žáků ve školách	119
5.3.2 Hodnocení žáků v jednotlivých etapách vzdělávání	119
5.3.3 Hodnocení žáků z pohledu inspekce a průzkumů	126
6. Rovnost žáků a studentů ve (školním) vzdělávání	130
6.1 Právo na vzdělání v britské legislativě a v pohledu OSN	130
6.2 Právo na vzdělání v české legislativě	134
6.3 Sociální spravedlivost – šance na vzdělání a uplatnění v životě	135
6.4 Možné formy diskriminace ve školním vzdělávání	137
6.4.1 Rasová diskriminace	138
6.4.2 Diskriminace z náboženských důvodů	140
6.4.3 Diskriminace podle pohlaví	140
6.4.4 Diskriminace na základě postižení	141
6.4.4.1 Diskriminace na základě postižení ve školách	141
6.4.4.2 Diskriminace postižených a diskriminace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	143
6.4.5 Diskriminace na základě sexuální orientace	145
6.4.6 Diskriminace v rámci volby školy a přijímání do škol	145
6.4.7 Diskriminace v rámci hodnocení a zkoušek	146

7. Velká Británie multikulturní	148
7.1 Pohled na obyvatelstvo Velké Británie	149
7.1.1 Autochtonní obyvatelstvo	152
7.1.2 Imigranti – etnické a náboženské skupiny	156
7.2 Politická odpovědnost za migraci	157
7.3 Imigranti ve školním vzdělávání	160
7.3.1 Integrace imigrantů do škol	160
7.3.1.1 Vymezení základních pojmů a demografický kontext imigrace	160
7.3.1.2 Právo na vzdělání a podpůrná opatření	161
7.3.2 Opatření, která školy nabízejí k podpoře dětí imigrantů a jejich rodin	164
7.3.2.1 Přijímání do škol a poradenství	164
7.3.2.2 Integrace do školního vyučování	165
7.3.2.3 Podpora původního jazyka, kultury a náboženství	166
7.3.2.4 Přizpůsobení běžného života školy potřebám etnických menšin	166
7.4 Interkulturní přístup ve vzdělávání	167
7.4.1 Školní kurikulum	167
7.4.2 Vzdělávání učitelů	169
7.5 Evaluace škol z hlediska imigrantů – etnických minorit	170
8. Jazykové vzdělávání	172
8.1 Organizace výuky cizím jazykům	172
8.2 Obsahově a jazykově integrované učení – <i>CLIL</i>	176
8.2.1 Pojetí <i>CLIL</i> v jednotlivých zemích Spojeného království	176
8.2.2 Pojetí <i>CLIL</i> v České republice	178
8.2.3 Varianty výuky formou <i>CLIL</i>	179
8.2.3.1 Výuka formou <i>CLIL</i> spojující užívání státního jazyka a jednoho nebo více cizích jazyků	179
8.2.3.2 Výuka formou <i>CLIL</i> spojující užívání státního jazyka a menšinového nebo regionálního jazyka se statutem oficiálního jazyka (nebo bez něj)	180
8.2.3.3 Vyučující zapojení do <i>CLIL</i>	182
8.2.3.4 Probíhající reforma <i>CLIL</i>	184
8.3 Výuka angličtině jako prostředek integrace imigrantů do společnosti	185
8.3.1 Výuka angličtině jako prostředek integrace žáků – imigrantů do vyučování	185
8.3.2 Výuka angličtině pro osoby hovořícími jinými jazyky	187
9. Vzdělávací politika „nových labouristů“: hodnocení změn ve vzdělávání v uplynulých více než deseti letech	189
9.1 Kontext reformy	191

9.2 Reforma viděna z praxe	197
9.3 Hodnocení reformy – pohledy „v rámci kontextu“ a „přes hranice kontextu“	198
9.4 Shrnutí	207
Summary	211
Literatura	213
Rejstřík	224
Informace o autorech	227